

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ

JOB

CÂU CHUYỆN

Học và hành

Học làm gì? học để mà hành. Nếu học một rồi làm một ngày, hoặc học thì nhiều mà làm ra đều gì cũng sai lầm, như tọc thuốc gói nà đến khi trị bệnh không lâu, học mà mớ má khi đồng tở bư không biết sửa, thì cái học chỉ là trò chơi mà thôi. Kỳ giả nói thế, không phải mạt sát sự học là vô dụng cả đâu, song có thấy câu chuyện trải đời này mà phải phải lộ ra mỗi tâm xúc ấy:

Ông già bà cả xử tư trong truyện một câu chuyện buồn cười: có nhà họ, cha mẹ đối cho con đi học, đưa con hỏi người mẹ rằng:

- Con tuổi gì? thưa mẹ
- Con tuổi tí, người mẹ trả lời.
- Vậy còn cha tuổi gì?
- Cha con tuổi sáu.

Đưa con đỡ sách ra, và đọc va bảo mẹ rằng:

- Vậy thì tuổi con lớn hơn cha: vì tuổi tí đứng trước tuổi sáu.
- Vậy thì cha, cha mà để mấy ra, sao mà lại lớn tuổi hơn cha mà được?
- Mẹ cái hay chưa! con nói có sách rành rành đấy mà!

Người mẹ nghe, trong lòng vẫn không tin, nhưng làm theo; người cha về, người mẹ thuật lại. Người cha theo phe ông già mà máng mẹ nó:

- Minh biết gì, nó tọc có sách, minh cái nó sao được?

Trên là một chuyện, có lẽ gười ta hay đặt ra để nhạo đời, chưa chắc là việc có thực. Chuyện dưới này mới là chuyện thực:

Một nhà toán học có tiếng, do trường học tốt nghiệp ra làm chủ một phòng giấy kia, một bữa cộng một số tiền gì đó, sai một con số, người thư ký cải lại, thế mà ông ta nổi giận đuổi người thư ký đi, cho là vô phép!

Đó còn chuyện nhỏ, và trong một phòng giấy riêng, đến chuyện dưới này mới là chuyện lớn, mà cũng thấy điển cái trò nói trên mới là điều không ai ngờ.

Ban đồng nghiệp Trung-lập số ra ngày 20-8-31, có thuật một chuyện, xin trích đại đoạn như dưới:

- Bộ Giao-thông nước Mỹ, vì thấy nạn xe lửa, xe điện giết hại mạng người một ngày một nhiều, có treo giải thưởng 10 vạn đồng, trưng cầu ai nghĩ ra một máy để phòng cái nạn ấy, thì thưởng và cho hưởng quyền chuyên lợi. Trong 10 người dự thi, có bộ máy của người Trung-hoa tên là Lưu-Trương-liên phát minh là thần tình hơn cả, thứ nữa thì bộ máy của một vị Công-trinh sư nước Mỹ. Hai bộ máy ấy đều có thể để trên các xe. Bộ máy của Lưu-hề chọn đến người thì tự khế ốm choàng lấy, đưa vào trong máy giữ được yên toàn không việc gì. Còn bộ máy của Công-trinh sư kia thì chế ra một cái máy để trên tay người lái xe, nếu người lái xe lơ đãng, song cái máy sẽ tự động phanh lại, khi lái xe lại bình thường thì mới cho chạy. Bộ máy của Lưu-hề là đáng được giải thưởng.

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

THỪA THIÊN

Hiện nay các nhà nông miền thôn giả đều ta thán về nỗi trâu bò đau ốm, mùa này gặt về phải thuê người đập lúa cả.

Mới đây một nhà nông lại làng Lưu-Khanh, huyện Phú vang có 9 con trâu, mà bị đau lần chết hết tám con, chỉ còn một con mà lại què, mới là khổ chớ!!!

Ái có phương pháp gì cứu lấy nạn dịch trâu bò này chăng?

Đ. C.

Nỗi khổ của dân

Hiện nay mấy làng ở huyện Hương-trà như Trành-lương, Xuân-dại, vào vào, nỗi khổ k ông bát mực nào tả xiết:

Trời hạn quá lâu, lại không có tiền gạo mà đập nước vào ruộng; mà dẫu có tiền gạo cũng không thể đem nước vào ruộng được vì gió nam quá to, nước mậu tràn lên. Những miền Hương-cần, Cổ-láo của phải bư sặc.

Việc buôn bán cũng rất khổ, những kẻ buôn hàng xách, trước kia thường ngày kiếm ít lắm cũng được 5, 7 xu, một giắc; nay dẫu thấy lũ lụt vợ chồng bằng con cái đi chỗ khác kiếm nghề độ khẩu.

Trời già quá ác nghiệt, không biết vì sao mà hành hạ kẻ nghèo khổ luôn!

T. N.

Kiểm-đuyệt

Tha sơn-Thạch

HÀN-VIỆT TỬ-ĐIÊN: đương tin 5.000 chữ đơn - 35.000 tiếng kép Hàng lối 7350 Hàng thường 0350 ở xa xin thêm 0350 tiền cước. Từ nay xin đặt trước cả tiền

Đào-duy-Anh. Huế

CHÍNH-PHỦ NAM-KINH PHẢI MƯỢN THỢ VIỆT-NAM

Tổng-thai phủ nhân chí là người ở sản và được các bà vợ Tân-Vân, vợ Không-tướng Hy và vợ Trương-giới-Thước mà vào chỉ thất lạc, chính phủ Nam-kinh đã phải loan khế hôn cho vàng và lụa từ bốn quốc gia thường như họ gá họ Tống ra cái cũng có họ đàn của quốc.

Chính phủ Nam-kinh muốn làm lớn chức năng của họ Trương, lại nghĩ vì họ Tân không ra tay cho vào sản thì, nên vào rồi đi khế hôn khế hôn cho NHAI-ĐỒ CHINH-HƯNG, từ Hanoi, trước từ lúc kỳ cũ Đổng-pháp cho mượn một người thợ kim hoàn sang tên Nam-kinh làm làm chủ vàng đá. Phải làm việc ở trong sự bằng vàng ngọc của Nhà-Đồ, tổng sản thì đã từng ở họ Tân trước ở Tân-Trí.

Các giấy Quốc-Trái thì chỉ duy có nhà ở ở hàng Bạc là mua bán nhiều cũng thôi.

Tương-khánh lại của

Xưa nay chưa có

Theo như lời của các người đã mục - kích cái thảm-trạng dân đói ở 2 tỉnh Nghệ-Tĩnh thì thực là xưa nay chưa có Ai hảo-tâm gởi giúp nhiều ít, xin gởi thẳng Mandat cho ông Hội-trưởng hội An-Tĩnh Châu-Cấp ở Vinh.

H. P.

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

THỪA THIÊN

Dịch trâu bò

Hiện nay các nhà nông miền thôn giả đều ta thán về nỗi trâu bò đau ốm, mùa này gặt về phải thuê người đập lúa cả.

Mới đây một nhà nông lại làng Lưu-Khanh, huyện Phú vang có 9 con trâu, mà bị đau lần chết hết tám con, chỉ còn một con mà lại què, mới là khổ chớ!!!

Ái có phương pháp gì cứu lấy nạn dịch trâu bò này chăng?

Đ. C.

Nỗi khổ của dân

Hiện nay mấy làng ở huyện Hương-trà như Trành-lương, Xuân-dại, vào vào, nỗi khổ k ông bát mực nào tả xiết:

Trời hạn quá lâu, lại không có tiền gạo mà đập nước vào ruộng; mà dẫu có tiền gạo cũng không thể đem nước vào ruộng được vì gió nam quá to, nước mậu tràn lên. Những miền Hương-cần, Cổ-láo của phải bư sặc.

Việc buôn bán cũng rất khổ, những kẻ buôn hàng xách, trước kia thường ngày kiếm ít lắm cũng được 5, 7 xu, một giắc; nay dẫu thấy lũ lụt vợ chồng bằng con cái đi chỗ khác kiếm nghề độ khẩu.

Trời già quá ác nghiệt, không biết vì sao mà hành hạ kẻ nghèo khổ luôn!

T. N.

Kiểm-đuyệt

Tha sơn-Thạch

HÀN-VIỆT TỬ-ĐIÊN: đương tin 5.000 chữ đơn - 35.000 tiếng kép Hàng lối 7350 Hàng thường 0350 ở xa xin thêm 0350 tiền cước. Từ nay xin đặt trước cả tiền

Đào-duy-Anh. Huế

CHÍNH-PHỦ NAM-KINH PHẢI MƯỢN THỢ VIỆT-NAM

Tổng-thai phủ nhân chí là người ở sản và được các bà vợ Tân-Vân, vợ Không-tướng Hy và vợ Trương-giới-Thước mà vào chỉ thất lạc, chính phủ Nam-kinh đã phải loan khế hôn cho vàng và lụa từ bốn quốc gia thường như họ gá họ Tống ra cái cũng có họ đàn của quốc.

Chính phủ Nam-kinh muốn làm lớn chức năng của họ Trương, lại nghĩ vì họ Tân không ra tay cho vào sản thì, nên vào rồi đi khế hôn khế hôn cho NHAI-ĐỒ CHINH-HƯNG, từ Hanoi, trước từ lúc kỳ cũ Đổng-pháp cho mượn một người thợ kim hoàn sang tên Nam-kinh làm làm chủ vàng đá. Phải làm việc ở trong sự bằng vàng ngọc của Nhà-Đồ, tổng sản thì đã từng ở họ Tân trước ở Tân-Trí.

Các giấy Quốc-Trái thì chỉ duy có nhà ở ở hàng Bạc là mua bán nhiều cũng thôi.

Tương-khánh lại của

Xưa nay chưa có

Theo như lời của các người đã mục - kích cái thảm-trạng dân đói ở 2 tỉnh Nghệ-Tĩnh thì thực là xưa nay chưa có Ai hảo-tâm gởi giúp nhiều ít, xin gởi thẳng Mandat cho ông Hội-trưởng hội An-Tĩnh Châu-Cấp ở Vinh.

H. P.

Câu chuyện bóc lột kiều mới

Báo Tiếng - dân số 407 ra ngày 5-8-31 có đăng chuyện tên Tuấn ở làng Hoàng-cần huyện Quỳnh-lưu, bị vụ làm công sản và bị bóc lột.

Nay được thư tên Tuấn gửi lại nói gia-dinh anh ta vui vẻ không có sự rắc rối (như chuyện bà già và vợ). Sự vụ này nguyên do tên Hồ Thiệu tức Tuấn đi rải truyền đơn công sản, bị dân bắt giải xuống quan, quan Phủ tra thì nó khai cho Tuấn và 7 người nữa. Quan có đòi Tuấn xuống nạn, Tuấn là người lương thiện, nên thành phố đoàn cũng thương mà nhậu về, không ăn tiền lột gì cả. Còn việc Tuấn bán trâu là vì vụ thuế ngặt nên phải bán nộp thuế, chớ không phải lột cho ai....

Việc này tên Tuấn cũng có bị bắt tới quan, cũng có bán trâu, bán bò được bài lai cáo trước, nghĩ rằng ở trong có đều oan khuất, nên bày tỏ cho quan trên xét. Nay Tuấn tự nhận là không oan mà mấy ông lồng lý chánh phố đoàn có lòng thương. Thế là mấy ông làng từ về, bản báo cũng rất trông sự thiệt được như t. t.

T. D.

HÀ TỈNH

Người còn của mất

Tối hôm 18 tháng 8 này, tại làng Triêu-dông, tổng Yên-bồ, độ chừng 10 giờ rưỡi đêm, có quan Đồn-Lạc-thiện bang tá và lính cùng phu đoàn, đến xét nhà ông Từ Hiên, xét kỹ càng lắm, nhưng chẳng có gì lạ, người cũng không phải bắt, song đó là vật vạ như gà vịt, què, cau, đồ nữ trang đều mất sạch.

Lạ quá, người vô tội mà của lại có, tội gì? Các bác các c ù làm quấy như thế, có lẽ quan đôn không biết chăng?

Người biết chuyện

QUẢNG NAM

Dịch con nít

Bản đường xem báo Tiếng-Dân ngày 22 số 01 1931, về mục Thời sự Quảng Nam, có bài « DỊCH CON NÍT » nói rằng lối truyền du con nít hay mắc chứng kiết (dysenterie) và cường tả (diarrhée), có khi chỉ trong nửa ngày là chết.

Vậy muốn giữ cho con nít vô hại về các bệnh đó, Bản Đường có một môn thuốc trị bệnh tả kiết của trẻ con và bệnh dịch tả, đau bụng đi tả của người lớn cực hay.

Thuốc tả kiết đó không có công phạt, ai muốn có thuốc thì điếu đó để phòng trừ ở trong nhà thì nếu kịp gửi ngay 4 cái timbres-poste 5 xu để làm tiền cước phí, thì Bản Đường sẽ xin gửi ngay về đến tận nhà 4 liều. Muốn nhiều thì cứ mỗi liều gửi thêm 1 cái tem 5 xu.

Thư từ xin đề như thế này:

THUẬN-LONG ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG
22 Médicaments à Hanoi

QUẢNG TRỊ

Kiểm-đuyệt

(T. N.)

QUẢNG NGÀI

Không công sản với công sản, có phải lấy sự - có tiền không tiền - mà phân biệt sao?

Bản báo có tiếp được bài lai cáo của dân quê Sơn-lưu, nói bâu độ, nào mục vụ hay sách nhiều đơn nạn, hề ai chịu 5,7 đồng bạc thì cho là không theo công sản, còn ai không có bạc thì gia cho hai tiếng công sản mà ngắm giải trình v.v.... Là thiệt!

Cái lối sách nhiều đơn quê như thế không phải một bác đại hào mục kia.

T. D.

Kiểm-đuyệt

Hai vợ chồng làm công sản bị bắt

Vừa rồi đồn lính khố xanh ở chợ Om, thuộc tổng Lạc-hà, phủ Anh sơn, đi tuần bắt được một người tên là Tôn gia Chông cùng vợ là Nguyễn thị Kỳ. Cả vợ chồng này bị cầm tù đã lâu, nay mới bắt được. Đã giải về Vinh xét hỏi.

H. P.

Bệnh Đậu-lào

Đậu-lào là một thứ dịch hay truyền-nhiễm. Có nhiều chứng đậu-lào: chứng lồng đờ, chứng lồng lợm, chứng lồng đờ; chứng nào cũng như chứng này, đều hại a với một cách ghê gớm.

Lúc mới mắc phải, người bệnh chóng mặt, nóng mình, đau lưng, run chân, một trắng, môi xanh, chân tay mỗi một buồn ngủ suốt ngày, trong bụng no đầy buồn bã, quả tim tức như bị đá ném hoặc trong bụng đau chói, hoặc là nước trong, hoặc là nước đục. Đến ba bốn ngày thì lưỡi đen. Đến bảy ngày thì đậu lạo nhập tâm; khi ấy không tài nào chữa được nữa.

Ban đầu muốn biết rõ là bị mắc phải bệnh đậu-lào thì làm như thế này: lấy dưa không (7) xát chỗ lồng ngực, lồng chậu, hai bên thái-dương, mõ ác, sau lưng, hễ thấy ngứa nổi lên như mụn mồi dốt thì là quả mắc phải bệnh ấy. Đã biết chắc rồi thì lập tức giết ngay một con gà, trứng (gà mái không được) lấy lòng đỏ vào nồi đất, đổ nước nấu sôi, đem nước ra để trên bếp lò có than cho khói người, rồi lấy cái khăn tay vải mới nhúng nước lồng gà cọ đi xát lại các nơi, mõ ác, sau lưng, chỗ giao lồng ngực, nơi bên thái-dương, xương chân, xương tay. Có xát mãi, hễ thấy lòng mọc (hoặc vàng, hoặc trắng, hoặc đen, phải nhuộm ngay lồng ngực, đừng cho nó dính vào khăn. (Nếu lồng nhò ra đó phải rửa sạch để cho con chấy, rồi đem đốt đi, để tránh sự truyền nhiễm). Tắm nước cọ sát như vậy nếu còn thấy ngứa đầu, tức ngực thì lại giết một con gà nữa, cũng làm như vậy, làm cho đến khi nào lồng đậu-lào ra hết, trong mình khoan khoái thì thôi. Nhà nào không sẵn gà thì lấy lòng trắng trứng gà hòa với nếp mà thế cũng được. Sau cùng dùng bài thuốc sau này:

- 1) Lá-dâu-thảo (tức là cây rau má) lá rau muống, 4 đồng cân;
- 2) Quả-vỏ-tiền, 3 đồng cân;
- 3) Hàu sài, 1 con;
- 4) Khô-quả-can, tức là mướp đắng, 3 đồng cân.
- 5) (Lưu-can-thải, tức là lá mền-cộng, một vốc (b. c hai bàn tay lại).

Nấu kỹ sắc đặc, uống sau khi ăn. Không cơm cháo, hơi gạo ba bốn ngày và nhớt là các thứ rau. Những người

DRAGÉES
Vermifuge

RUDY

Trị bệnh

SÁN LÁI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bệnh sán là rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con ai đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các nhà thuốc ở Saigon và các hãng ngành ở các tỉnh.

PHARMACIE NORMALE
(L. RUE DE LA PAIX)
119-123 rue Catinat - SAIGON
(là hãng thuốc đáng tin cậy, tạo lập đã hơn năm chục năm rồi).

Vệ-Thực-h

THÈ-GIỚI-SỬ

1\$20

Hỏi tại QUAN-Hải đường Gia - Long, Huế hoặc tại TIÊN-ĐÀN Hương Đông - Bn, Huế.

mức bệnh này có khi sinh ra nổi mụn và nổi lên như nốt rần, quả thì phải dùng « Đẩu khốu thảo địa » tức là ngọn cỏ may, nấu nước hòa rượu kỹ vừa lúc uống là khỏi ngay.

(Sui K. H. T. C.)

CÚM ! CÚM !

Hiện nay, người trong nhà nào cũng thay đổi nhau mà đau cúm. Ai đã chữa đau cúm, ai đã phải đau cúm, mà đã có dùng Đẩu Khuyết-Khu-Phong, thì đều rõ rằng: Đẩu Khuyết-Khu-Phong phòng bệnh cúm, trị bệnh cúm, hay nhất.

Trong cái đơn cuốn theo về đây, có chỉ cách dùng rõ ràng: Nấu nước sôi, gọt vào mười lăm giọt Đẩu Khuyết-Khu-Phong, rồi thêm mền lại mà xông; xông được nhiều giọt mà mỗi giọt được nhiều giọt hơn, lại xông tốt. Xông xong lau hết mồ hôi, rồi xức dầu cùng thân mình cho nhiều, trùm mền kín ngủ một đêm, sáng mai dậy thường không đau đơn cái nữa. Trị bệnh cúm, cả xông cả xức, chỉ tốn 1 ve dầu 0\$20 thôi.

Khi nghe trong mình chuyển đau, cũng dùng Đẩu Khuyết-Khu-Phong như cách nói trên, thì không khi nào phải đau thiet.

ĐẦU KHUYNH-DIỆP

được thưởng Long-Bội-Tinh năm 1930; năm 1931, được thưởng Kim-Khánh hạng nhì và theo các Đẩu Khuyết-Khu-Phong được phần thưởng với danh dự chứng-thư.

